

Finansdepartementet

Datum
2023-09-08

Diarienummer
Ä 2023-2612

Remissvar - EU-kommissionens förslag om en reform av tullunionen, Fi2023/02053

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Myndigheten har en särskild roll som ansvarig för regional utveckling och samordnad landsbygds politik. Vi är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion och för frågor inom turism och besöksnäring. Vårt arbete syftar till att stärka sambanden mellan näringslivsutveckling, samhällsplanering och hållbar regional utveckling.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverket är positivt till Europeiska kommissionens ambition att förenkla för företagen, minska deras administrativa kostnader och öka konkurrensneutraliteten, framför allt beträffande handel med varor från tredje land, genom att reformera tullhanteringen inom EU. Detta kan uppnås genom att stärka och förenkla tullövervakningen, minska den administrativa bördan för legal handel, centralisera och förenkla IT-systemen, jämställa e-handel med traditionell handel samt att skapa en central datahub. Tillväxtverket bedömer att förslagen, om de införs, efter en omställningsperiod skulle bidra i den riktningen.

Tillväxtverkets bedömning av kommissionens förslag

De två huvudförslagen (förenklade tullprocesser och en central EU-tullmyndighet med en central datahub) förefaller rimliga. En central datahub bör kunna bidra till förbättrade kontroller. En central EU-tullmyndighet bör vara väl placerad för att göra gränskontrollen starkare och mer enhetlig inom EU och på så sätt försvåra snedvridning av konkurrens både inom EU och mellan EU och tredje land och för att kunna stötta de nationella Tullmyndigheterna med bland annat kontrollurval. Samtidigt finns det en risk för minskat nationellt engagemang och en för låg grad av arbete med mer landspecifika utmaningar om en alltför hög andel av kontrollinsatserna styrs centralt för hela EU. EU-kommissionen och den föreslagna centrala tullmyndigheten bör beakta de olika typer av risker för snedvridning av konkurrensneutraliteten på den inre marknaden som finns i olika EU-länder. Det är

viktigt att rutiner utformas för förbättringsarbete för att kunna fånga upp förslag från medarbetare på tullmyndigheterna i respektive land.

Tillväxtverket anser att förenklingar av tullprocesserna samt tydliggörande av roller i processen är goda förslag. Tillväxtverket är även positivt inställt till förslagen som är kopplade till en utveckling av införande/certifiering av systemet med godkända ekonomiska aktörer ("AEO"). Det är dock oklart varför man inför ett nytt begrepp/ "Trust and Check-handlare" och kan i förenklingshänseende ifrågasättas.

Att förenkling genom att Tullmyndigheternas uppmärksamhet föreslås flyttas från den enskilda varusändningen till en mer riskbaserad systemövervakning av leveranskedjan för att identifiera risker är positivt

Att förslaget har ett helhetsgrepp där digitaliseringens möjligheter och hållbarhetsaspekterna inkluderas är positivt.

Hur införandet av förslagen genomförs konkret, i form av exempelvis utveckling av digitala system och tjänster för slutanvändare, kommer sannolikt i hög grad påverka den praktiska tillämpningen för företagen och vilka effekter förslagen i realiteten kommer att få för företagen. Tillväxtverket anser därför att det är viktigt att såväl medlemsländer, redovisningsföretag som stora, medelstora och små företag får goda förutsättningar att fullt ut realisera förslagets förenklingspotential. Tillräckligt med tid och stöd är avgörande för att införandet ska bli så bra som möjligt.

Det är viktigt att regelverken och tillämpningen anpassas för små och medelstora företag, och att utvecklingen av de digitala systemen involverar företagen i processen för att säkerställa användarvänligheten. IT-säkerheten behöver vara hög samtidigt som tjänsterna är enkla och användarvänliga för företagen.

Tillväxtverket bedömer att förslagen i praktiken sannolikt kommer innebära förenklingar i första hand för stora företag och i synnerhet för stora företag som har handel i många EU-länder. Det är av stor vikt att förslagets potential vad gäller exempelvis förenkling även kommer små- och medelstora företag till del fullt ut.

Tillväxtverket bedömer att förslaget att utveckla ett centralt IT-system för tullhantering innebär en möjlighet att utforma digitala system som ytterligare minskar risken för oavsiktliga fel. En minskning av oavsiktliga fel är en förenkling i sig och leder även till att färre fel behöver rättas i efterhand. Detta sparar tid för såväl företag som tullmyndigheter.

Att centralisera företagets information om import och export i en central datahubb innebär även risker som måste hanteras. Det är det av högsta vikt att informationssäkerheten är av högsta säkerhetsklass. Kommer informationen ut till orätta händer kan det få förödande konsekvenser.

Tillväxtverket bedömer att det är viktigt att säkerställa att regelverket är väl genomarbetat för att därigenom minska risken för många ändringar i framtiden. Ändringar kan bidra till ökade kostnader för företag bland annat eftersom myndigheterna kan få klart sämre förutsättningar för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv digitalisering på grund av ändrade regler. Det blir extra viktigt med god framförhållning vid eventuella framtida ändringar eftersom både EU-myndighetens IT-system och nationella IT-system behöver anpassas på ett bra sätt för att minimera extra kostnader och komplexitet för företagen. Exempelvis kan kostnader för företagen uppstå om de behöver göra större ändringar av sina IT-system och processer.

EU-kommissionens bedömning av kostnader och resurser för genomförandet är svårt att bedöma men med tanke på den långa införandetiden är det viktigt att detta tas i beaktande.

Tillväxtverket anser vidare att det noggrant bör övervägas i vilken utsträckning man bör använda sig av delegerade akter, då det är viktigt att den grundläggande rättsakten är tydlig och har tillräckligt hög detaljeringsgrad.

Vi ser också att det är viktigt att målgruppsanpassad information tas fram och att man samlat informerar brett ut mot företagen om förändringar av det här slaget. Verksamt.se är de svenska myndigheternas gemensamma företagarsajt med cirka sju miljoner besökare per år. Vi föreslår att webbplatsen verksamt.se används som kanal för att effektivt och träffsäkert nå ut brett mot företagen. Inom export- och internationaliseringsområdet har Tillväxtverket tidigare haft i uppdrag att stötta små och medelstora företag på regional och nationell nivå, där verksamt.se har varit företagens- och exportfrämjarnas digitala väg in för information, guidat stöd och rådgivning.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Tony Backer-Meurke har varit föredragande. Även Michael Heuman har deltagit i arbetet

Tim Brooks

Tony Backer-Meurke